

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Czarnecka

Sędziowie: SO Beata Woźniak

SO Tomasz Żak (sprawozdawca)

po rozpoznaniu w dniu 8 lipca 2016 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z P. R. (R.)

przy udziale T. R. (R.)

o odłączenie działek i założenie nowych ksiąg wieczystych oraz wpis prawa własności

na skutek apelacji uczestnika postępowania

od postanowienia Sądu Rejonowego w Wągrowcu z dnia 8 marca 2016 r.

Dz. Kw (...); (...)

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu Poznań-Stare Miasto w Poznaniu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

SSO Beata Woźniak SSO Anna Czarnecka SSO Tomasz Żak

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy oddalił „wnioski” (zawarte w jednym piśmie) o odłączenie z księgi wieczystej (...) działki nr (...) o pow. 0,2375 ha oraz działki nr (...) o pow. 0,2557 ha i założenie dla nich nowych ksiąg wieczystych, a także o wpisanie w dziale II nowo założonych ksiąg: dla działki nr (...) własności na rzecz T. R. do 1/10 części, zaś dla działki nr (...) własności na rzecz T. R. w całości - w obu przypadkach zgodnie z treścią aktów notarialnych z dnia 8 grudnia 2015 r. sporządzonych w Kancelarii Notarialnej Notariusza E. W.. W uzasadnieniu Sąd wskazał, że wnioskodawca przedstawił ostateczną decyzję Wójta Gminy T. z dnia 18 maja 2015 r. o podziale nieruchomości, a nadto że powołał się na dokumenty wcześniej złożone do akt księgi wieczystej. Z kolei przy piśmie z dnia 25 lutego 2016 r. Notariusz nadesłał protokół o sprostowaniu oczywistej omyłki pisarskiej, jaka zdarzyła się w treści jednego z aktów notarialnych. Przy zastosowaniu art. 626⁹ kpc i art. 626⁸ § 2 kpc, Sąd zwrócił uwagę, że wnioskodawca zobowiązany jest do złożenia przy wniosku – i to bez wezwania – kompletu dokumentów, na które się powołuje i które są podstawą żądanego wpisu. Tymczasem z analizy dokumentów powołanych przez wnioskodawcę wynika, że brakuje odpisu postanowienia Sądu Rejonowego w Szamotułach I Ns 1086/14/5, co w konsekwencji prowadziło do oddalenia żądań wnioskodawcy.

W apelacji uczestnik postępowania T. R. zarzucił Sądowi pierwszej instancji naruszenie przepisów prawa procesowego polegające na niezapoznaniu się z treścią wniosku, co jest rażąco obraźliwe art. 626⁸ kpc. Postanowienie Sądu Rejonowego w Szamotułach w sprawie I Ns 1086/14/5 nie zostało bowiem powołane jako podstawa wnioskowanych wpisów i w ogóle nie jest związane ze sprawą. W konkluzji skarżący domagał się uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. W piśmie uzupełniającym apelację, datowanym na 1 czerwca 2016 r., pełnomocnik wnioskodawcy i uczestnika – po dokładnym omówieniu uchybienia, do jakiego doszło po stronie Sądu – zmienił wniosek apelacyjny i wniósł o zmianę orzeczenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

W części wstępnej niniejszego uzasadnienia przywołano w całości motywy, jakimi kierował się Sąd Rejonowy podejmując zaskarżone postanowienie. Po raz pierwszy te same żądania, które zawiera rozpoznawany teraz wniosek, zostały sformułowane w dwóch aktach notarialnych z dnia 8 grudnia 2015 r., rep. A (...) i rep. A (...). Sąd Rejonowy żądania te oddalił prawomocnym postanowieniem z dnia 11 lutego 2016 r., wskazując, że do uwzględnienia wniosków brakuje ostatecznej decyzji Wójta Gminy T. z dnia 18 maja 2015 r. o podziale nieruchomości. Prócz tego Sąd zwrócił uwagę na brak „aktu notarialnego – rep. (...) z postanowieniem Sądu Rejonowego w Szamotułach I Ns 1086/14/5 dotyczącego nabycia spadku po B. S.” Uprawnieni nie zaskarżyli tego orzeczenia, natomiast obecny wnioskodawca, P. R., wystąpił z nowym wnioskiem, do którego załączył brakującą decyzję o podziale nieruchomości ze stwierdzeniem jej ostateczności.

Jak wynika z akt księgi wieczystej, Notariusz przekazał do Sądu Rejonowego przy jednym piśmie przewodnim trzy akty notarialne datowane na 8 grudnia 2015 r., przy czym dwa wpłynęły do akt niniejszej sprawy, tj. rep. A (...) i rep. A (...), natomiast trzeci – rep. A (...) – którego załącznikiem jest postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku po B. S., zapewne trafił do akt innej księgi wieczystej. Należy podkreślić, że z treści księgi wieczystej, której dotyczy rozpatrywany wniosek (mowa o wniosku ponowionym), ani z akt tej księgi nie wynika żaden związek z B. S.. Zarzut skarżącego, że Sąd pierwszej instancji niezbyt dokładnie zapoznał się z wnioskiem, okazał się zatem trafny.

W judykaturze jednolicie przyjmuje się, że nierozpoznanie istoty sprawy w rozumieniu art. 386 § 4 kpc zachodzi wówczas, gdy rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, gdy zaniechał on zbadania materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony, bezpodstawnie przyjmując, że zachodzą przesłanki procesowe lub materialnoprawne unicestwiającego roszczenie, a sąd drugiej instancji nie podzielił tej oceny. Ogólnie rzecz ujmując, do nierozpoznania istoty sprawy dochodzi wówczas, gdy sąd pierwszej instancji uznał, że należące do istoty sprawy okoliczności muszą – z przyczyn procesowych lub materialnoprawnych – pozostać poza jego ustaleniami i oceną (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2014 r., V CZ 37/14).

Taka właśnie sytuacja występuje w niniejszej sprawie. Sąd Rejonowy w uzasadnieniu swojego orzeczenia krótko, w jednym zdaniu, stwierdził, że do wniosku nie zostało załączone postanowienie Sądu Rejonowego w Szamotułach I Ns 1086/14/5 i to było jedyną przyczyną oddalenia wniosku, problem jednak w tym, że to postanowienie nie ma nic wspólnego z niniejszą sprawą. Nie może zatem budzić jakichkolwiek wątpliwości, że Sąd nie rozpoznał istoty sprawy, zaś jego uchybienie jest skutkiem oczywistego naruszenia art. 626⁸ § 1 i 2 kpc. Sąd nie działał w granicach wniosku i nie zbadał ani jego treści i dołączonych do niego dokumentów, ani treści księgi wieczystej.

Z tych przyczyn, na podstawie art. 386 § 4 kpc i art. 108 § 2 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc, Sąd Okręgowy uchylił zaskarżone postanowienie i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej; orzekając o kosztach postępowania odwoławczego Sąd Rejonowy powinien zwrócić uwagę na przepis art. 79 ust. 1 pkt 1 lit e ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (j.t. Dz.U. 2014/poz. 1025 ze zm.).

SSO Beata Woźniak SSO Anna Czarnecka SSO Tomasz Żak